

ALTERNATIVES A LES RETALLADES

Vicenç Navarro

15 de juliol de 2011

La gran majoria dels debats que apareixen (no només al Parlament de Catalunya, sinó també en els mitjans d'informació, tant públics com privats) es centren sobre com reduir el dèficit de la Generalitat de Catalunya mitjançant la reducció de les despeses de la Generalitat, incloent en les partides del pressupost del govern català destinades als serveis públics de la Generalitat, incloent sanitat, educació, serveis socials i serveis domiciliaris a les persones amb dependència. Però hi ha altres mitjans de reduir el dèficit de la Generalitat que amb prou feines han sortit en aquest debat. I un d'ells és la pujada dels ingressos a la Generalitat de Catalunya a través de l'augment d'impostos. En realitat, la gran majoria de països que estan reduint el seu dèficit, aquesta reducció es fa no només mitjançant retallades de la despesa pública, sinó també mitjançant

augment dels impostos. Així, el govern portuguès va reduir el seu dèficit a través de la reducció de despeses públiques (un 50% de la reducció del dèficit) i un augment dels impostos (l'altre 50%). El mateix està proposant el Partit Laborista britànic. Fins i tot David Cameron, que dirigeix el govern de coalició del partit conservador amb el partit liberal a Gran Bretanya, ha pujat els impostos per complementar la reducció del dèficit de l'estat britànic a base de retallades (en una proposició d'un 20% en pujada d'impostos i un 80% en retallades de la despesa pública). El President Obama ha proposat un 50%/50%.

En canvi, el govern de la Generalitat basa la seva estratègia de retallar el dèficit de la Generalitat, gairebé exclusivament en les retallades de la despesa pública, i molt especialment dels serveis públics de l'estat del benestar. Aquesta duresa és innecessària, ja que hi ha una enorme pedrera de fons que l'estat pot recollir, via impostos, que no està recollint. En realitat, els ingressos a la Generalitat (i a l'Estat espanyol) representen una quantitat equivalent només al 32% del PIB, enfront del 44% en la mitjana de la UE-15 i al 54% a Suècia, el país que té un estat del benestar més desenvolupat i una càrrega fiscal més elevada i redistributiva.

Els impostos de la Generalitat i de l'estat espanyol estan entre els més regressius que existeixen a la UE-15, la qual cosa vol dir que,

mentre la majoria de la població que estan en nòmina paguen percentatges de les seves rendes comparables a la mitjana de la UE-15, les rendes superiors no estan contribuint en termes homologables a la resta de la UE-15. És important subratllar aquest punt, ja que a Catalunya la insuficiència d'ingressos a l'estat s'ha centrat en el dèficit fiscal que l'estat espanyol deu a la Generalitat, dèficit que és real i s'ha de corregir, però que és insuficient per cobrir l'enorme dèficit de despesa pública social de la Generalitat, la qual cosa es basa en l'escassa progressivitat fiscal de la Generalitat, sobre la qual el govern català té plena responsabilitat.

L'economista David Lizoain, que coneix bé la construcció del pressupost de la Generalitat, ha estimat que aquesta podria recollir fàcilment 2.788 milions d'euros mitjançant les següents mesures: 1.000 milions mitjançant un impost finalista (que anés a la sanitat) de caràcter progressista, tal com es va fer al Canadà; 600 milions d'euros a base de gravar els beneficis exuberants del capital financer, tal com va suggerir el mateix Fons Monetari Internacional; 400 milions d'euros, resultat de mantenir i no eliminar l'impost de successions; 538 milions de euros com a conseqüència de recuperar l'impost del patrimoni, modificat per centrar-se en les grans fortunes; 150 milions d'euros mitjançant la modificació de les multes i sancions per fer-les més progressives, tal com passa en els països nòrdics, on la multa que un ciutadà ha de pagar depèn de la renda del sancionat,

150 milions d'euros d'un impost ecològic que consistiria en un impost de cinc euros per cada vol que surti de l'Aeroport del Prat.

A aquesta llista, que no afectaria a la majoria de la població, podrien sumar-se altres intervencions que, de nou, no afectarien a la majoria dels contribuents i que en canvi serien molt populars. Entre elles destaca la correcció del frau fiscal, molt accentuat entre les rendes superiors a Catalunya, i en les grans empreses. En realitat, si els càlculs que han fet els propis inspectors d'Hisenda de l'estat espanyol, s'apliquessin a Catalunya (la qual cosa és probable que sigui una subestimació), el número de milions d'euros que no es paguen a la Generalitat de Catalunya pogués arribar als 8.000 milions d'euros. Altres podrien ser els impostos al tabac i a l'alcohol, que podrien recollir fins a 200 milions d'euros més. I una altra font d'ingressos podria ser el pagament per part de les mútues patronals d'accidents i malalties laborals a la sanitat pública per les despeses que ocasionen els malalts per causes laborals, que ells haurien d'abonar, i que podria assolir la xifra de 230 milions de euros.

Per què no es consideren aquestes alternatives? La resposta és de caràcter polític. Aquestes mesures afectarien grups de la societat que tenen molt més poder polític i mediàtic que les classes populars que són les més perjudicades per les retallades socials. Així de clar.